

PROTOCOL FACILITEITEN EN VRIJSTELLINGEN

Op het Harens Lyceum willen we recht doen aan al onze leerlingen. Leerlingen met ondersteuningsbehoeften hebben soms naast hun ondersteuning ook aanpassingen nodig in de manier van toetsen of bij het volgen van specifieke lessen.

Docenten bieden vaak in hun lessen al het nodige maatwerk aan, soms is dit maatwerk echter structureel en gaat het bijvoorbeeld om extra faciliteiten bij toetsen. In dit protocol beschrijven we de belangrijke afspraken omtrent toets faciliteiten, faciliteiten tijdens lessen en aanpassingen aan het rooster. We sluiten af met de regels die gelden bij het Centraal Eindexamen.

INHOUD

1 . Toetsfaciliteiten	3
Tijdverlenging	3
Voorleesprogramma	3
Toetsen maken op een laptop	4
Overige hulpmiddelen bij toetsen	4
Spreiding	5
Route faciliteiten	5
2. Faciliteiten tijdens lessen	6
3. Tijdelijke faciliteiten	6
4. NT2 leerlingen	6
5. Aangepast rooster	7
6. Maatwerk voor belastbaarheid	8
Aangepast rooster en vrijstelling van lessen	8
7. Centraal Schriftelijk Eindexamen	9
Maatwerk vanwege talentontwikkeling	9

1. TOETSFACILITEITEN

Tijdverlenging

Leerlingen met dyscalculie en dyslexie hebben recht op tijdverlenging en overige faciliteiten. Zie betreffend protocol voor meer informatie. Voor overige leerlingen telt onderstaande informatie.

Leerlingen op het Harens Lyceum hebben recht op tijdverlenging bij toetsen als zij in het bezit zijn van een deskundigenverklaring welke ondertekend is door een GZ-psycholoog, orthopedagoog-generalist, kinder- en jeugdpsychiater of een medicus en in het schooldossier is opgenomen. De ondersteuningscoördinator van het HL besluit tot het al dan niet toekennen van tijdverlenging.

De duur van de tijdverlenging is als volgt:

Tijdsduur toets	Aantal minuten tijdsverlenging
45 minuten	+ 10 minuten
60 minuten	+ 10 minuten
75 minuten	+ 15 minuten
90 minuten	+ 20 minuten
120 & 150 minuten	+ 30 minuten

Voorleesprogramma

Leerlingen met een geldige dyslexieverklaring mogen bij toetsen gebruik maken van een voorleesprogramma. Zie dyslexie protocol.

Toetsen maken op een laptop

Het maken van toetsen op een laptop is voorbehouden aan leerlingen op basis van specifieke criteria. De criteria worden getoetst door het IOT. De school mag ook bij het CSE toestaan een leerling op een laptop te laten werken. We hanteren voor het werken op een laptop de volgende criteria:

- De leerling heeft een motorische beperking, vastgesteld door een arts, fysiotherapeut, of ergotherapeut.
- De leerling heeft een dusdanig onleesbaar handschrift dat docenten het werk niet kunnen lezen.
- De leerling wordt door zijn belemmerde schrijfvaardigheid ernstig beperkt in zijn werktempo.

Een knelpunt ontstaat bij exacte vakken. Doordat hierbij regelmatig formules geschreven moeten worden kost het maken van een toets op de laptop bij deze vakken vaak meer tijd dan het handmatig schrijven van formules en de daarbij benodigde symbolen. Daarom worden er met de leerling individuele afspraken gemaakt over hoe toetsen gemaakt worden bij de exacte vakken.

Praktische uitvoering toetsen op een laptop

Tijdens reguliere lessen werkt de leerling op zijn eigen laptop.

Tijdens de toetsweek werken de leerlingen op een laptop van school in een beschermde digitale toetsomgeving.

Overige hulpmiddelen bij toetsen

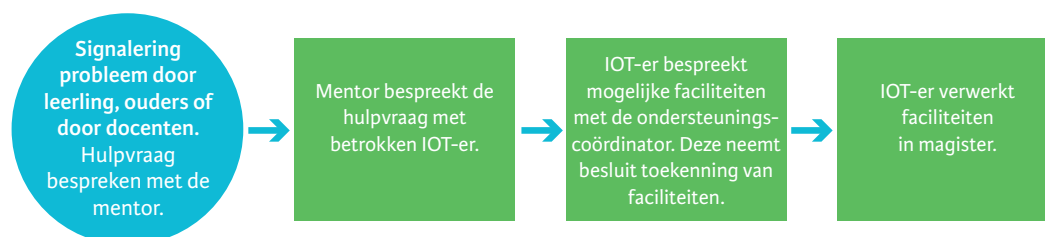
Leerlingen met dyscalculie mogen bij toetsen gebruik maken van extra faciliteiten. Zie [dyscalculieprotocol](#).

Spreiding

Binnen het Harens Lyceum werken we met een toetsbeleid. Dit houdt in dat leerlingen hun toetsen maken op het moment wanneer deze in het rooster gepland staan. In uitzonderlijke gevallen kan er sprake zijn van spreiding bij toetsen wanneer er twee toetsen op 1 dag gepland staan. Wanneer een gegronde reden is aangetoond in een verklaring van een medicus, GZ-psycholoog, orthopedagoog-generalist of kinder-jeugdpsychiater, dan is spreiding van toetsen mogelijk, indien organisatorisch haalbaar. Het (toets)rooster wordt indien mogelijk voor de leerling aangepast. Hieronder een overzicht waarin duidelijk wordt welke varianten er zijn.

Route faciliteiten bij toetsen

2. FACILITEITEN TIJDENS LESSEN

In sommige gevallen heeft een leerling extra faciliteiten nodig tijdens de les. Te denken valt aan een time-out kaart waarbij de leerling de les tijdelijk mag verlaten om bijvoorbeeld tot rust te komen. Er wordt door de mentor een aanvraag gedaan bij het IOT. Het IOT besluit tot het al dan niet toekennen van een faciliteit en monitort dit samen met de mentor gedurende het schooljaar. Aan het einde van het schooljaar wordt geëvalueerd of de toekenning van de faciliteit doorgang moet vinden tijdens het volgende schooljaar.

3. TIJDELIJKE FACILITEITEN

Bij uitzondering kan het in sommige gevallen zinvol zijn om een leerling tijdelijk het recht te geven tot bepaalde faciliteiten. De vakdocent stemt dit af met de mentor en de mentor legt dit voor aan de onderwijscoördinator en ondersteuningscoördinator. De ondersteuningscoördinator besluit tot het al dan niet toekennen van de tijdelijke faciliteit. De ondersteuningscoördinator maakt afspraken over de voorwaarden, de duur hiervan en het evaluatiemoment. De duur van de tijdelijke faciliteit is in beginsel altijd maximaal één periode. De leerling kan hieraan geen rechten ontlenen voor de toekomst of voor faciliteiten bij andere vakken.

4. NT2 LEERLINGEN

Er zijn leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben. Nieuwkomers die ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland hebben gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, hebben recht op verschillende faciliteiten:

- Verlenging van de duur van de desbetreffende toets. Zie tijdverlenging bij toetsen.

- Een verklarend woordenboek der Nederlandse taal en het woordenboek van de moedertaal naar het Nederlands, bij het vak Nederlandse taal (en literatuur) en enig ander vak waarbij de Nederlandse taal van betekenis is.
- Er zijn mogelijkheden om ontheffing te krijgen voor Frans, Duits en Spaans. Dit geldt voor leerlingen die buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in Frans, Duits en/of Spaans hebben gekregen. Zij kunnen ontheffing krijgen voor Frans, Duits en/of Spaans in zowel de onderbouw als bovenbouw. De leerling moet in plaats van de taal een vervangend vak kiezen met eenzelfde normatieve studielast.

Voor meer informatie zie:

[Brochure_Maatwerk_voor_nieuwkomersleerlingen_20201123.pdf](#) (lowan.nl)

5. AANGEPAST ROOSTER

Aangepast rooster en vrijstelling van lessen

De school stelt, in overleg met de MR, een lessentabel op. Inhoudelijk worden de onderwijsdoelen vastgelegd in het curriculum en in het programma van toetsing en afsluiting. Om een leerjaar positief te kunnen afronden moet er aan deze normen voldaan worden. Er zijn situaties denkbaar waarbij een leerling, vanwege medische redenen of psychische redenen niet in staat is aan het curriculum te voldoen en er een aanpassing nodig is. Het kan noodzakelijk zijn om het rooster aan te passen en/of specifieke vakken tijdelijk niet te volgen. Uitgangspunt is altijd dat leerlingen zoveel als mogelijk deelnemen aan de lessen en dat er waar mogelijk een opbouw moet zijn in het weer volgen van lessen.

Daarnaast zal altijd bekeken worden of een leerling een andere invulling kan geven aan de lesinhoud wanneer bepaalde onderdelen niet mogelijk zijn. Bij het niet kunnen volgen van de lessen LO bijvoorbeeld, zal eerst bekeken worden of de leerling andere taken tijdens de les kan uitvoeren. Dit gebeurt in overleg met de docent, leerling en eventueel ouders. Wanneer dit niet het geval is, wordt er bekeken of de leerling een vervangende opdracht kan maken.

Voor een aangepast rooster of vrijstelling van bepaalde vakken is een verklaring nodig van een medicus, GZ-psycholoog, orthopedagoog-generalist of kinder-jeugdpsychiater. Er moet een gegronde reden aangetoond worden.

Op basis van een specifieke ondersteuningsvraag kan de ondersteuningscoördinator tijdelijk vrijstelling van een vak/vakken adviseren. De teamleider neemt over de aangevraagde vrijstelling of het aangepaste rooster contact op met de rector, die het mandaat heeft om vrijstelling toe te kennen. Een vrijstelling wordt afgegeven voor de maximale duur van één schooljaar. Er kunnen geen rechten aan ontleend worden voor een volgend schooljaar.

Conform de wet 'Maatwerk in onderwijs' voor leerlingen met een beperking', ook wel de Variawet, zal er instemming van de Onderwijsinspectie gevraagd moeten worden wanneer er geen verklaring van een medicus, GZ-psycholoog, orthopedagoog-generalist of kinder- en jeugdpsychiater aanwezig is. De teamleider neemt over de aangevraagde vrijstelling of het aangepaste rooster contact op met de rector, die het mandaat heeft om vrijstelling toe te kennen. Tevens moet er dan een OPP aanwezig zijn waarin de onderbouwing en de afspraken genoemd staan.

Op het moment dat er een vrijstelling nodig is in het examenprogramma hanteren we de richtlijnen die gelden voor het Centraal examen. Het mandaat voor toekenning van vrijstelling van een onderdeel van het examen ligt bij de rector.

6. MAATWERK MET BETREKKING TOT BELASTBAARHEID

Heb je als leerling een tragere informatieverwerking of last van overprikkeling en is dit in een diagnoserapportage vastgelegd, dan kun je in aanmerking komen voor een belastbaarheidsstrippenkaart. Deze houdt in dat je vijf lessen (les van 50 minuten) per periode geoorloofd mag missen op het moment dat je oververmoeid

of overprikkeld bent, zonder dat je als ziek wordt geregistreerd. Je kunt als leerling zelf beslissen (in overleg met je ouders) wanneer je de strippenkaart gebruikt. Je ouders bellen naar school om aan te geven dat je de belastbaarheidsstrippenkaart inzet en informeren de mentor via de mail. Het IOT of de HB coach kan deze kaart aan je toewijzen. Een kaart wordt afgegeven voor de maximale duur van één schooljaar. Er kunnen geen rechten aan ontleend worden voor een volgend schooljaar.

7. CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN

Jaarlijks publiceert het College voor Toetsen en Examens (CvTE) een brochure over de mogelijkheden voor kandidaten met een ondersteuningsbehoefte bij de centrale examens in het voortgezet onderwijs (vo). De brochure verschijnt bij de start van het schooljaar en is geldig voor de centrale examinering in datzelfde schooljaar. Op examenblad.nl staat een verwijzing naar de brochure kandidaten met een ondersteuningsbehoefte. Als Harens Lyceum hebben wij ons te houden aan deze bepalingen. Daarnaast zullen wij zoveel als mogelijk bij de schoolexamens dezelfde richtlijnen hanteren.

Maatwerk vanwege talentontwikkeling

Wanneer er, in het huidige document, gesproken wordt over vrijstellingen en/of een aangepast rooster gaat het om leerlingen die vanwege lichamelijke beperkingen of psychische beperkingen aanpassingen nodig hebben. Het gaat hier expliciet niet over leerlingen die een maatwerktraject hebben in het kader van talentontwikkeling (Damu, sport, etc.) Voor deze leerlingen gelden andere regels en criteria.

Aan de teksten in dit protocol kunnen geen individuele rechten worden ontleend.

*Het Harens Lyceum is binnen Openbaar Onderwijs Groningen onderdeel van het
Zernike College – school voor atheneum, havo, mavo, vbo*

